

среща-разговор с художника Мирчо Стоянов, която протече в оживена творческа атмосфера и завърши с невероятен успех. Последваха изпълненията на формация „Шукар чая“ с модно ревю, индийски и цигански танци. Водецият на програмата Александър Стоянов – Сашо допринесе много за настроението в залата и на свой ред поздрави всички лишени с една песен на Браян Адамс. Накрая на програмата, за капак, Мирчо Стоянов подари на женския колектив към затвора една голяма картина – „Размисъл“. Напускането на залата стана много шумно и тъжно. От там идваха реплики от най-различен характер. Други пък искаха да разговарят с нас. Но редът в затвора не им позволи. Тръгнахме си, когато залата бе празна. Бяхме безкрайно удовлетворени от срещата, като изключим тъжните моменти. На излизане от сградата на затвора същите лица зад решетките отново ни изпращаха. С микробус на затвора ни откараха до центъра на града, за което благодарим на г-жа Филипова и г-н Керемедчиев. Всички бяхме толкова щастливи, че дори не обърнахме внимание на ледено студените стаи на военния хотел. По-важни бяха успехът и преживяванията, които продължиха и на следващата вечер.

Този път бе мой ред – литературна среща с автограф. Много се вълнувах. Щях да бъда сред толкова много жени, а и неочаквах, че ще бъда сам. При влизането в затвора госпожа Филипова ми съобщи, че ще ни остави сами да си поговорим. Аз се смутих. Пресрамах се и попитах: „Наистина ли?“ И получих отговор „Да“.

Докато преминахме през няколко железни врати, поздравявах дежурните полицаи и имах чувството, че ходя по някакъв безкраен коридор. Помислих си, че съм Тодор Кавалджиев, който влиза в този зандан, не да чета стихове, а да освободя лишените. В този момент вратата на видео клуба се отвори. От всички краища на залата заприиха реплики. Имах чувството, че се познаваме отдавна. Г-жа Филипова ме представи накратко и ни остави да си поговорим.

Не можех да избегна погледите им. Бяха близо до мен. Лицата и очите им излъчваха различно настроение. Втренчено ги гледах. Почувствах се слаб и сам, но успях да го прикрия. Поех дъх, представих се и зачаках въпросите им. Мислех, че сънувам. Толкова много жени ме гледаха, като рядко животно в зоологическа градина. Но това чувство изчезна при първия въпрос. Най-приказлива беше Юлия Соколова от VI отряд. Веднага разбрах, че е поетеса и станавме приятели.

Юлия е християнка и има много сестри в затвора. Четат само новия завет поради липса на библии. От няколко години не са посещавани от християни.

Въпросите, които получих бяха от най-различен характер. На един от тях замръзнах. От средата на залата, младо момиче, на около 25 години се провикна: „Ще има ли амнистия?“. Аз се стреснах и дълго мълчах. А тя, наивно ме гледаше и с детски глас повтори: „Ще има ли амнистия?“. Тъжната ѝ усмивка предизвика отговора ми, че не знам.

Тя отново запита: „Ти знаеш, но не искаш да ми кажеш?!“.

Усетих голяма болка и отново отговорих: „Наистина не знам“. Разделих се с тях с обещанието, че на всичките им въпроси ще отговоря. Един от тях е дали редовно ще им изпращам „Романо ило“.

След срещата ромската певица Анита Кристи изнесе концерт в големия салон на затвора. Това бе заключителната част от двудневната програма „Коледа зад решетките“ към проекта „Култура зад решетките“.

Истински празник за едни, сълзileeха други, а ние забравихме, че се намираме в затвора. Накрая г-н Керемедчиев на свой ред благодари на участниците в програмата и поздрави всички с предстоящите празници.

Беше отново тъмно, когато вървахме из двора на затвора и обичайните лица зад решетките ни изпращаха придружени с пожелания и комплименти. Мъжете бяхме най-вече поласканите. Накрая един висок и нежен глас, през сълзи отсече: „Благодарим за утехата, благодарим за духа, с който изпълнихте сърцата ни. Елате пак и не ни забравяйте. Бъдете щастливи с Вашите семейства и дано никога, никой не попадне тук“. По гласа познахме колко мъка се съдържа в тази душа, каква голяма жажда за свобода. Всички спряхме да я видим. Лицето и бе прилепено към решетките и от оскъдната светлина на килията едва-едва различихме дългите ѝ коси.

Всичко видно и чуто не може да се опише, но е сигурно, че нищо няма да се забрави.

Христо Христов